

FINESTRA D'OPORTUNITAT

PSC, *quién te ha visto y quién te ve*

per Guillem Pujol

Fa relativament poc temps, a la mateixa galàxia on sempre hem habitat, va existir un partit que era votat en massa a les grans ciutats, per catalanoparlants i castellanoparlants, per treballadors assalariats i per sectors de la burgesia catalana.

L'any 2003 tocà sostre, i va convertir-se en la primera força catalana en número de vots tot passant per davant de l'hegemònica Convergència i Unió (en aquell temps encara hi era en Duran). El PSC, liderat per Pasqual Maragall, trencà amb 23 anys de domini convergent per encapçalar el Tripartit (1.0). Allò acabà com acabà (ai, Perpinyà...!) i d'ençà de llavors, els Socialistes de Catalunya han anat batent ininterrompudament nous rècords de caiguda lliure.

El pròxim 27 de setembre apunten al premi *Guinness*. Totes les enquestes els pronostiquen una posició marginal a l'hemicicle, mentre que a la direcció del partit recorden a Jorge Manrique, i el seu "cualquier tiempo pasado fue mejor".

Fem un breu repàs de la història electoral recent del PSC:

2003: El primer tripartit

CENS: 5.307.837	PARTICIPACIÓ: 62,54%	ABSTENCIÓ: 37,46%		
	VOTS	%	ESCONS	
CONVERGÈNCIA I UNIÓ	1.024.425	30,94	46	
PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA-CPC	1.031.454	31,16	42	
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	544.324	16,44	23	
PARTIT POPULAR	393.499	11,89	15	
INICIATIVA VERDS-ESQUERRA ALTERNATIVA	241.163	7,28	9	

Tot i no guanyar en número d'escons, el PSC de Pasqual Maragall s'imposà en número total de vots a un jove Artur Mas. Per primera vegada els socialistes prenen el Palau de la Generalitat i conquerien la Plaça Sant Jaume, en coalició amb Esquerra República i Iniciativa per Catalunya els Verds.

2006: Montilla i Tripartit 2.0

CENS: 5.321.274		PARTICIPACIÓ: 56,04%		ABSTENCIÓ: 43,96%	
	VOTS	%	ESCONS		
CONVERGÈNCIA I UNIÓ	935.756	31,52	48		
PSC-CIUTADANS PEL CANVI	796.173	26,82	37		
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	416.355	14,03	21		
PARTIT POPULAR	316.222	10,65	14		
INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS-EUIA	282.693	9,52	12		
CIUTADANS-PARTIDO DE LA CIUDADANÍA	89.840	3,03	3		

Desgastats pel primer tripartit, i amb un candidat poc seductor, PSC-ERC-ICV reeditaren aliança per continuar les reformes empreses la legislatura anterior. Montilla, a diferència de Maragall, que aconseguia sumar les dues pulsions del partit (tradicional burgesia catalana progressista i treballadors del cinturó industrial), fou vist amb escepticisme pels primers. La primera diàspora del votant socialista s'evidencià de forma definitiva a les eleccions del 2010.

2010: El Waterloo Socialista

CENS: 5.363.688		PARTICIPACIÓ: 58,78%		ABSTENCIÓ: 41,22%	
	VOTS	%	ESCONS		
CONVERGÈNCIA I UNIÓ	1.202.830	38,43	62		
PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA	575.233	18,38	28		
PARTIT POPULAR	387.066	12,37	18		
INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS-EUIA	230.824	7,37	10		
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	219.173	7,00	10		
SOLIDARITAT CATALANA PER LA INDEPENDÈNCIA	102.921	3,29	4		
CIUTADANS-PARTIDO DE LA CIUDADANÍA	106.154	3,39	3		

De 42 a 37, de 37 a 28...

La crisi havia vingut per quedar-se. Convergència va arrasar a les eleccions del 2010, i va doblar de llarg en vots i escons el PSC.

Bola extra: mesos abans de les eleccions naixia “Ara o Mai”, una entitat que recollí 7.000 signatures per formar una candidatura unitària de tots els partits independentistes (els sona d’alguna cosa?), premonició de la gran tempesta en què es troben immersos.

2012: El fracàs de la direcció (i de Navarro)

CENS: 5.257.252		PARTICIPACIÓ: 67,76%		ABSTENCIÓ: 32,24%	
	VOTS	%	ESCONS		
CONVERGÈNCIA I UNIÓ	1.116.259	30,70	50		
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	498.124	13,70	21		
PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA	524.707	14,43	20		
PARTIT POPULAR	471.681	12,97	19		
INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS-EUIA	359.705	9,89	13		
CIUTADANS-PARTIDO DE LA CIUDADANÍA	275.007	7,56	9		
CUP-ALTERNATIVA D’ESQUERRES	126.435	3,47	3		

Pere Navarro assumí dubitatiu el timó d’un veler sense vela ni motor. Les eleccions del 2012, precedides per la primera meta-manifestació de l’11 de Setembre “Catalunya, nou Estat d’Europa”, s’emmarcaren dintre de la lògica del debat independentista. El PSC es veié relegat a la tercera força, per darrere de CiU i d’ERC. La fractura era doble: una militància obligada a escollir entre el pare i la mare i un votant forçat a posicionar-se sobre la territorialitat del país.

Exposem tres claus que poden explicar parcialment l’enfonsament del PSC:

1- PSC, delegació catalana del PSOE.

Catalonia is (relatively) different. Qualsevol actor polític que busqui guanyar a Catalunya ha d’empassar-se el marc conceptual del *catalanisme*. Passar pel catalanisme significa acceptar i entendre la singularitat del país, alhora que reivindicar-ne l’autonomia. Catalanisme no és independentisme, però sí que opera en una lògica d’oposició a l’*espanyolisme*.

Una de les raons d’èxit del Partit Socialista de Maragall era precisament aquesta: aconseguir no semblar la sucursal del PSOE a Catalunya. **El PSC havia de matar el pare i aspirar a tenir una veu pròpia al parlament català.**

2- Independència

Si ser vistos com a filial del PSOE ha ferit la projecció electoral del PSC, la irrupció de la independència com a eix central electoral ha acabat d'ensorrar-los. La crisi, que ja era evident de portes enfora, s'ha anat agreujant amb l'abandonament de notables del partit, com Ernest Maragall o Marina Geli. Certament, la tessitura del PSC no era senzilla: col·locar-se meridianament en contra de la independència i el dret d'autodeterminació de Catalunya els col·locava en el sac dels partits centralistes amb el Partit Popular i Ciutadans (i ara també Unió Democràtica), però no fer-ho hauria creat tensions amb Ferraz, alhora que hauria distanciat un segment de votants tradicionalment socialista.

El PSC hauria d'haver tingut la valentia de posicionar-se en el debat sobre l'independentisme i apostar decididament pel SÍ-NO. Així haurien mantingut a casa gran parts dels votants que han anat a parar a Catalunya Sí que es Pot i a Junts pel Sí.

3- La vella política

Bufen vents de canvi que amenacen de convertir en estàtua de sal aquells que romanguin immòbils. La crisi econòmica ha implicat transformacions en les democràcies representatives d'arreu. Podem(os) ha abanderat el canvi, imposant una agenda de regeneració democràtica que ha estat agafada astutament per alguns, com ara Ciutadans. El PSOE (i el PSC per extensió) se situen a l'epicentre d'aquest significant anomenat "vella política", juntament amb el Partit Popular. La història pesa, i fer creure que els vells actors portaran noves solucions costa de creure. El PSC és víctima del seu passat, i en aquest punt poca cosa hi poden fer. **Intentar adaptar-se als nous temps, presentar noves cares (ehem, Iceta) i esperar que el vent torni a bufar de cara.**

PROPERA PARADA: 27S

A Nicaragua, els caps pensants del Partit dels Socialistes a Catalunya es temen *más de lo mismo*, és a dir, seguir empitjorant. Miquel Iceta serà el cap de llista. Diputat des del 1999, Iceta ha estat involucrat en càrrecs organitzatius des del 1984, on ha combinat tasques representatives i de direcció. Home de partit, assumeix el repte de rescatar alguns dels

supervivents del vaixell enfonsat. “**Solucions Justes i Acordades**” és el seu lema de campanya, clara al·lusió a l’eix sobre el qual pivoten els següents comicis.

El programa s’engloba en quatre grans blocs, dels quals en seleccionem algunes propostes.

1- Fer créixer l’economia, repartir la riquesa, crear ocupació.

- Modificar l’impost de successions (a l’alça, s’entén).
- Major control de les SICAV (que no eliminació).
- Reducció de l’IVA cultural i manteniment de l’IVA superreduït.
- Increment del Salari Mínim Interprofessional (SMI) fins a un 60% de la remuneració mitjana.
- Eliminació de les restriccions a l’ús de l’energia solar.

2- Una Agenda per a la Igualtat

- Aprovació d’una llei que garanteixi la Renda Garantida de Ciutadania per a les persones que no disposin de mitjans de subsistència propis.
- Garantir l’habitatge a totes les famílies sense recursos i amb infants.
- Decret per prohibir talls de subministrament bàsic per falta de renda.
- Defensa del Sistema de Salut Públic amb garantia d’accés universal i basat en l’equitat personal i territorial.
- Convertir les beques menjador en un dret, cobrint fins al 100% del cost del menjador escolar.

3- La Regeneració Institucional i Democràtica

- Nou sistema electoral amb les següents característiques:
 - Igualar el valor del vot al conjunt segons el sistema de recompte nacional (una persona, un vot)
 - Imposar un sistema de doble vot amb dues urnes pel qual es pugui escollir a una persona d’un partit, però també a l’altra urna al diputat o diputada.
 - Introducció del vot a partir dels 16 anys.
- Limitació de la donació de particulars a 1.000 euros l’any.
- Impulsar l’ús de software d’*open data* i d’*open source* a les institucions.

- Suport de les beques Erasmus i altres beques de mobilitat.

4- Un nou acord entre Catalunya i la resta d'Espanya (la patata calenta)

- Negociació d'un pacte fiscal federal, amb criteris de solidaritat i d'ordinalitat, a més d'un aprofundint en l'autonomia pel que fa a la recaptació.
- Reforma de la constitució espanyola i transformació de l'estat de les autonomies en un estat federal.
- Consideració dels temes lingüístics, educatius i culturals com a competència estricta de les comunitats amb llengua pròpia.
- Proposta de quitança dels deutes de les comunitats autònomes.
- Transformació de l'actual Senat en un consell federal amb presència dels governs autonòmics.

La propera setmana el PSC s'enfronta al *via crucis* més important de la seva història. Aviat sabrem quin rol li toca jugar en el composició de la nova Catalunya.